

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 072 «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА
СТРАХУВАННЯ» ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМАНСЬКОМУ
НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ САДІВНИЦТВА У 2022/2023 Н.Р.

З метою внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування», відділом моніторингу якості освіти УНУС було проведено чергове щорічне опитування здобувачів вищої освіти спеціальностей 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (2–4 рік навчання) та 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (1-й рік навчання) ОС Бакалавр. Його мета – визначення можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії, відповідності форм, методів навчання і викладання вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Моніторинг задоволеності здобувачів наданням освітніх послуг проводився шляхом анонімного on-line-анкетування. В опитуванні взяли участь 28 здобувачів вищої освіти денної форми навчання.

На запитання «Як Ви оцінюєте рівень якості надання освітніх послуг Уманським НУС?» 64,3% респондентів зазначили, що «високий», 32,1% – «достатній», 3,6% – «задовільний».

На запитання «Чи задовольняє освітнє середовище в Уманському НУС Ваші потреби та інтереси?» 89,3% відповіли ствердно, 10,7% – що частково задоволені. Відповідно, 67,9% респондентів стверджують, що їм постійно надається організаційна, інформаційна та консультативна підтримка в університеті, а 32,1% опитаних здобувачів отримують відповідну підтримку за запитом про допомогу.

На запитання анкети «Які проблеми, на Вашу думку, найбільшою мірою ускладнюють навчання за обраною спеціальністю?», відповіді здобувачів за запропонованим переліком розподілилися наступним чином:

- Необхідність поєднувати навчання і роботу – 39,3%;
- Особиста неорганізованість – 39,3%;
- Надмірний обсяг навчального навантаження – 21,4%;
- Недостатня вмотивованість до навчання – 21,4%;
- Недостатня практична підготовка – 7,1%;
- Низький рівень організації самостійної роботи – 3,6%;
- Спосіб подання інформації викладачами – 0;
- Недостатнє забезпечення навчально-методичною літературою – 7,1%
- Відсутність такту, педагогічної майстерності при викладанні окремих дисциплін – 0.

Проблеми перших позицій, що ускладнюють навчання за обраною спеціальністю, стосуються необхідність поєднувати навчання і роботу (39,3%

відповідей), особиста неорганізованість (39,3%), надмірний обсяг навчального навантаження (21,4%). Загалом такі проблеми мають здобувачі, які поєднують навчання та роботу.

На наступне запитання анкети «Чи своєчасно Вам надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання та поточного оцінювання в межах окремих дисциплін?» 67,9% респондентів стверджують, що викладач пояснює все на першому ж занятті, інші отримують таку інформацію з інтернет-ресурсів на сайті кафедри чи університету (28,6%) та через меседжери (3,6%).

На запитання «Чи забезпечить зміст освітньої програми та її структура (набір обов'язкових і вибіркових навчальних дисциплін) Вашу майбутню успішну діяльність за спеціальністю?» ствердно відповіли 57,1% опитаних здобувачів, 42,9% бачать часткову забезпеченість, не задоволених набором дисциплін немає.

Здобувачі вищої освіти під час анкетування засвідчили, що цілком задоволені формами і методами навчання та викладання дисциплін за обраною спеціальністю (85,7%) або частково задоволені – 14,3%.

Також на запитання анкети «Чи забезпечено Вам можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?» 100,0% здобувачів дали ствердну відповідь.

У виборі інтерактивних методів навчання і форм проведення занять при вивченні дисциплін найбільшу перевагу здобувачі надають дискусіям (50,0%), навчальним відео (50,0%) та роботі в групах (39,3%). У ранжуванні методів і форм організації занять саме ці методи були обрані переважною більшістю здобувачів.

Позитивним моментом є те, що 67,9% здобувачів задоволені організацією самостійної роботи за освітньою програмою (викладачем у достатньому обсязі запропоновані навчальні матеріали, фахово визначені вимоги, надані рекомендації щодо виконання завдань, вказані необхідні джерела інформації), 32,1% здобувачів задоволені організацією самостійної роботи частково.

Освітня програма, на якій навчаються здобувачі освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», спрямована також на стимулювання до науково-дослідницької діяльності. Саме стимулювання до наукових досліджень лежить в основі студентоцентричного підходу до навчання та сприяє розвитку самостійності, креативного та критичного мислення студента, здатності виявляти ініціативу. Відтак 46,4% опитаних високо оцінила стимулювання до самоосвіти та науково-дослідницької діяльності, 46,4% вважає, що таке стимулювання лише часткове, 7,1% вважають рівень стимулювання недостатнім.

Результати анкетування здобувачів вищої освіти підтвердили, що практично всім надається доступна та зрозуміла інформація щодо форми

контрольних заходів та критеріїв їх оцінювання з навчальних дисциплін. Викладачі інформують про це переважно на першому занятті в усній формі (64,3% респондентів обрали цей варіант) або інформує, де така інформація оприлюднена на сайті університету чи кафедри (35,7%).

Процедури забезпечення якості оцінювання передбачають завчасне ознайомлення студентів з існуючими методами оцінювання, критеріями виставлення оцінок. Відповідно, більшість здобувачів цілком згодні з тим, що існуючі процедури проведення контрольних заходів запобігають конфлікту щодо об'єктивності оцінювання між студентом і викладачем.

Як свідчать результати опитування, більшість здобувачів (96,4%) задоволені процесом і методичними підходами до оцінювання за поточного й підсумкового контролю, які є об'єктивними і неупередженими. Також 78,6% здобувачів обізнані з чинною процедурою оскарження результатів оцінювання та розуміють алгоритм її застосування, за потреби.

Респондентам було запропоновано визначити результати залучення професіоналів-практиків, експертів та представників роботодавців до освітнього процесу, насамперед, до проведення аудиторних занять. Отримані за результатами анкетування дані дають змогу стверджувати, що 96,4% задоволені і бажають переймати досвід професіоналів-практиків безпосередньо в навчальному процесі.

Університет і кафедра приділяють особливу увагу якості навчальних ресурсів та забезпечує ефективну і безперебійну роботу комп'ютерної та мережевої інфраструктури, інформаційних сервісів, оптимізує їх розвиток для користувачів. Відтак:

на запитання «Чи використовуються сучасні засоби навчання в УНУС (спеціалізовані аудиторії, комп'ютерні класи, тренажери, мультимедійне обладнання, інтерактивні дошки тощо)?» 85,7% респондентів відповіли, що так, 14,3% вважають, що частково;

на запитання «Чи задоволені Ви рівнем інформаційної підтримки (зручне та ефективне інформування стосовно різних аспектів навчання, вільний та безоплатний доступ до електронних інформаційних ресурсів)?» 78,6% респондентів відповіли, що так, 21,4% вважають, що частково;

на запитання «Чи задовольняють Вас технології дистанційного навчання, які використовуються в УНУС?» 85,8% респондентів відповіли, що так, 7,1% задоволені частково, 7,1% зауважили, що не задоволені;

на запитання «Чи задоволені Ви якістю підручників, методичних посібників, лекційних матеріалів, які пропонуються Вам для опанування навчальних дисциплін?» 71,4% респондентів відповіли, що так, 28,6% зауважили, що частково.

На основі результатів опитування можна зробити висновок, що забезпеченість технічними, навчально-методичними та інформаційними

ресурсами була достатньо високою, відповідала очікуванням студентів і сприяла їх фаховому зростанню.

Освітня програма і навчальний план спеціальності 072 передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності. Опитування здобувачів щодо практикозорієнтованості навчання показує, що 78,6% задоволені обсягом практики, 17,9% опитаних задоволені частково та 3,6% вважають, що практики зі спеціальності замало. Відповідною, питома вага задоволеності тими фаховими компетентностями, які вони здобули та/або розвинули під час практичної підготовки задовольняє повністю 75,0% здобувачів, частково – 14,3% здобувачів і незадоволені 10,7%.

Університет і кафедра фінансів, банківської справи та страхування популяризують академічну доброчесність та використовують відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності. Відповідно, на запитання «Чи ознайомлені Ви з нормативними документами, які регулюють політику дотримання академічної доброчесності в університеті?» 82,1% опитаних відповіли, що ознайомлені, 10,7% – частково і 7,1% – ще не встигли ознайомитися. На запитання «Яким чином популяризується академічна доброчесність в УНУС?» здобувачам пропонувалось обрати відповідь із переліку (кількість варіантів вибору не обмежувалася) і відповіді розподілилися наступним чином:

- з Кодексу академічної доброчесності Уманського НУС – 46,4%;
- проведенням семінарів-тренінгів – 28,6%;
- роз'яснювальною роботою серед студентів викладачами, кураторами, науковими керівниками – 82,1%;
- не популяризується – 3,6%.

Опитування стосовно питань доброчесності стосувалося також питань плагіату і хабарництва. На основі одержаних результатів опитування 96,4% студентів із загальної кількості опитаних стверджують, що не стикалися з проявами недоброчесності.

Підсумовуючи варіанти відповіді на запитання «Які з перерахованих заходів застосовуються в університеті до здобувачів вищої освіти у випадку виявлення ознак академічної недоброчесності в їх роботах?» (кількість варіантів вибору не обмежувалася), можна зробити висновок, що здобувачі вищої освіти загалом ознайомлені з заходами і технологічними рішеннями, які використовуються в університеті для протидії порушенням академічної доброчесності. Здобувачам було запропоновано визначити, із перерахованих варіантів, які заходи щодо здобувачів застосовуються у разі виявлення і доведення академічної недоброчесності:

- така робота не зараховується – 21,4%;
- студент не допускається до захисту – 14,3%;

це негативно впливає на підсумкову оцінку при захисті роботи – 10,7%;
здійснюється вибіркова/повторна перевірка роботи на плагіат після доопрацювання – 21,4%;

мені такі випадки не відомі – 67,9%;

проводяться роз'яснювально-виховні бесіди про дотримання академічної доброчесності – 14,3%;

студент не допускається до захисту – 14,3%;

зміна теми індивідуального завдання – 14,3%;

повторне проходження оцінювання – 7,1%;

усне попередження – 7,1%.

У ході анкетування здобувачів вищої освіти з'ясувалося, чи є безпечним для їхнього життя і здоров'я освітнє середовище УНУС. Результати проведеного анкетування засвідчили позитивну оцінку стану забезпечення охорони праці і безпеки життєдіяльності в університеті. 71,4 % здобувачів стверджують, що освітнє середовище в УНУС вважають цілком безпечним для їхнього життя і здоров'я, 28,6% – що частково безпечне.

Також, за результатами анкетування щодо безпечності освітнього середовища для життя і здоров'я студентів можна зробити висновок, що відповідні послуги надаються університетом на високому рівні і задовольняють більшість студентів в їх потребах і інтересах. Висновок зроблено на основі запропонованих відповідей на запитання анкети «Яким чином університет забезпечує безпечність освітнього середовища для Вашого життя та здоров'я?»:

допомогою психолога – 60,7%;

наявністю медичного обслуговування – 75,0%;

безпечними умовами проживання у гуртожитку – 35,7%;

захистом від сексуального домагання – 21,4%;

захистом від дискримінації та корупції – 21,4%;

наявністю бомбосховищ – 7,1%;

є підвал – 3,6%.

При проведенні анкетування також досліджувалась наявність соціальної підтримки, яка надається студентам під час навчального процесу, якщо у них виникають певні труднощі. Останнє анкетування показало, що здобувачі вищої освіти у своїй більшості задоволені можливостями, які надає їм освітнє середовище УНУС

За результатами опитування перші три позиції займають: харчування – 42,9%, забезпечення потреб для осіб з особливими освітніми потребами та наявність скриньки довіри – 35,7%. Забезпечення допомоги у працевлаштуванні та наявність соціальної стипендії виокремили 25,0% респондентів; надання матеріальної допомоги у скрутному становищі назвали 21,4%.

Узагальнюючи надані відповіді на запитання щодо академічної мобільності «Чи ознайомлені Ви з програмами міжнародної академічної

мобільності (проходження міжнародних практик, навчання за програмами/грантами за кордоном тощо)?» 75,0% здобувачів знають про таку можливість, 25,07% – або не знають, або не зацікавлені у ній.

Згідно опитування, 78,6% здобувачів задоволені рівнем організації студентського самоврядування в Уманському НУС, 14,3% – задоволені частково, 7,1% – незадоволені. Відповідно багато студентів беруть активну участь у заходах, які проводяться студентським самоврядуванням: культурно-масових – 75%; спортивних – 39,3%; перегляді й удосконаленні освітніх програм – 39,3%; наукових – 35,7%.

На запитання «Що, на Вашу думку, слід удосконалити в освітній програмі для Вашої спеціальності?» 67,9% відповіли, що нічого не слід змінювати і їх все влаштовує. Інша частина здобувачів освіти висловила такі пропозиції і зауваження: поширення інформації про закордонне стажування; покращити комунікацію зі студентами.